

Hara ngākau kino | Review of hate crime law

Report summary — Te reo Māori

Me pēhea te urupare o te ture o Aotearoa Niu Tirenī ki te hara ngākau kino

Ō MĀTOU KITENGA

Ki tā te ture o tēnei wā, ki te hara tētahi tangata nā tōna kairiri ki tētahi rōpū, ka whai whakaarotia tēnei e ngā kōti i te wā o te whakawhiu. I tēnei arotake ka whai whakaarotia ka ea rānei i te ture o tēnei wā te urupare ki te hara ngākau kino, me panoni rānei tae ana ki te whakature i ētahi taihara hou ka ahu mai i te ngākau kino.

Ko tā mātou i kite ai arā ētahi raruraru i te mahinga o te ture o tēnei wā.

- Kāore ngā kaiwhakawā e herea ana kia mahea te whakamōhio atu ki te iwi whānui (pērā mā ā rātou whakataunga whakawhiu) he hara ngākau kino tētahi taihara, ā, nā tērā he taumaha ake.
- Ina whakatau tētahi kōti i ahu mai tētahi taihara i te kairiri ki tētahi rōpū, e kore te mauhanga o taua kitenga e whakaurua kia whai pūnaha, kia whakatapokotia ai hoki.
- Kāore he tukanga mahea hei whakaū e mārama ana ngā kōti i ahu mai tētahi taihara i te kairiri pea ki tētahi rōpū tangata, ā, ka whai whakaaroarotia tērā i ō rātou whakataunga.

Ka mahue te whakature taihara hou mō te hara ngākau kino, e whakaaro nei mātou he pai ake te aro atu ki te whakapai i te ture o tēnei wā hei whakatika i ēnei raruraru.

Kei tā mātou pūrongo, ka tuku tūtohu mātou kia ū ai e ōrite ana te tautohu me te whai whakaaro o ngā kōti ki te āki kairiri, e mahea te aro atu i roto i ngā whakataunga whakawhiu, ā, ka āta whakauru mauhanga ki te pūnaha.

Kāore mātou e tūtohu ana i te whakature taihara hou mō te hara ngākau kino. Kāore mātou e whakaaro ana ka whakatika tēnei i ngā raruraru kua tautohua, otirā e whakaaro nei mātou ka puta ētahi tāmitanga nui.

TE AHUNGA MAI O TĒNEI AROTAKE

I te Māehe o te tau 2024, i tono te Kāwanatanga ki Te Aka Matua o te Ture | Law Commission kia arotake i te urupare o te ture i Aotearoa Niu Tirenī ki te hara ngākau kino — te taihara ka ahu mai i te kairiri ki tētahi rōpū tangata nā tō rātou motuhaketanga (hei tauira, tō rātou momo ā-iwi, whakapono, tuakiri ā-ira, aronga hōkaka, hauātanga rānei). I tono mai te Kāwanatanga kia whakaarohia e mātou me panoni te ture, kāore rānei, ki te whakature taihara hou mō te āki hara ngākau kino.

I puta tēnei tono nō muri mai i te whakaeke kaiwhakatuma i ngā Whare Kōrana i Ōtautahi (ko ngā wāhi whakapono Muhirama) i te tau 2019. Ka nui, ka roa hoki te pānga o tēnei kaupapa ki te haporī Muhirama, i heipūtia tonutia, ā, ka taumaha te pānga ki te motu whānui hoki. I miramira tēnei whakaeke i ngā māharahara mō te rawaka o te āhukahuka me te urupare a te pūnaha tāhū ture ki te taihara ngākau kino. E ai ki Te Kōmihana Uiui a Te Whakaeke Kaiwhakatuma i Ngā Whare Kōrana i Ōtautahi me piki te mahea o tā te ture āhukahuka i te taumaha o te hara ngākau kino me te karo i taua momo taihara nei ā muri ake nei. Ko tāna i tūtohu ai, me whakature ētahi taihara hou mō te hara ngākau kino.

HE AHA TE HARA NGĀKAU KINO?

Ko te 'hara ngākau kino' he mahi kua tohua kētia hei hara, ā, ko te kairiri ki tētahi rōpū tangata he āhukatanga motuhake tō rātou te pūtake katoa o te taihara, he wāhanga noa iho rānei. Tae ana ēnei āhukatanga ki te momo ā-iwi, te whakapono, te aronga hōkaka, te tuakiri ā-ira, te pakeke, te whaikaha rānei. E kīia ana he 'āhukatanga ka tiakina' ēnei.

Ko ētahi tauira pea ko ēnei:

- he patunga e heipū ana i tētahi tangata nā tōna whakapono;
- he whakatuma, he whakatīwheta rānei e heipū ana ki tētahi tangata nā tōna aronga hōkaka;
- he tānga karawhiti whakakino hoki e whiua ana ki tētahi rōpū nā tō rātou mātāwaka.

Te 'ngākau kino' me te 'kairiri'

Ahakoia he kupu te 'hara ngākau kino' e kaha ana te whakamahia, ā, ahakoia kua puta i te tūtohu i tae mai i te Kāwanatanga me te ingoa o tā mātou arotake, kāore e whakamahia ana i te ture o Niu Tirenī. Ka kōrero kē te ture ki te taihara e mahia ana nā te 'kairiri ki' tētahi rōpū tangata. Nā konā, e whakamahi ana mātou i te kupu 'kairiri' ina kōrero mō te āki a te tangata hara. Ka whakamahi mātou i te 'hara ngākau kino' i tōna aronga whānui hei whakamārama mō te momo hara e arotia ana e mātou i roto i tēnei arotake.

KO TE MAHI A TE TURE I TĒNEI WĀ

I Aotearoa Niu Tirenī, ka whakamahi mātou i te 'tauira whakatumatuma whakawhiu' o te ture hara ngākau kino.

Ko te tikanga o tēnei ka whai whakaaro te kōti ki te āki kairiri hei āhuatanga whakatumatuma ina tuku whakawhiunga ki te tangata kua whakawhiua mō tētahi hara. Ka aro pea tēnei ki tētahi whakawhiunga taumaha atu. Hei tauira, ka roa atu pea te noho a te tangata hara ki te whare herehere. Ka pā atu pea te āhuatanga whakatumatuma ki ngā taihara katoa.

Kāore ngā taihara motuhake i Aotearoa Niu Tirenī mō ngā hara ngākau kino. E kore e panoni te taihara e hāmenetia ana te tangata nā te ākinga o tētahi hara i te kairiri. Hei tauira, ka hāmenetia hei patunga te patunga kua ākina e te kaikiri. Ka whai whakaarotia te ākinga kairiri hei te wā whakawhiunga, i muri i te whakawhiu i te tangata hara.

TE KAUPAPA O TĒNEI AROTAKI

Ko te pātai matua o tēnei arotake ko tēnei: me whai te ture o Aotearoa Niu Tirenī ētahi taihara motuhake mō te hara ngākau kino (hei tāpiritanga tauira whakatumatuma whakawhiunga, ka mahue atu rānei te tauira).

I tā mātou arotake kāore mātou i whai whakaaro ki te whakataihara i ngā mahi kāore anō kia tū hei taihara. I whakawhāitihia te whai whakaaro ki te aro pēhea o te ture taihara ki ngā mahi kua whakataiharatia kētia ina ka ākina hoki e te kairiri. Ko ngā hara pērā i te patunga, te whakawehi, me te tānga karawhiti whakakino, kua whakataiharatia kētia.

Kāore tā mātou arotake i aro ki ngā ture kōrero ngākau kino. Ko te kōrero ngākau kino, ko te kōrero, ko te whakaputanga rānei e whakaatu ana i te ngākau kino, i te kairiri rānei ki tētahi rōpū tangata. E ai ki ētahi rōpū i te whakawhiwhitinga kōrero, he taumaha ake te māharahara o ngā haporī huhua ki te kōrero ngākau kino ki ō te hara ngākau kino. Ko te take, he auau noa rā te rangona me te kitea, ā, nā te mamae me te matakū tēnā pea ka puta. E ai ki ētahi atu kaituku tāpae ka taumaha rawa te kōpiri i ngā tika manawhiri whakapuaki o ngā ture mō te kōrero ngākau kino. E mihi ana mātou ki ērā kaituku tāpae. Heoi anō, kei waho i te korahi o tā mātou arotake te titiro atu me te tūtohu i ngā ture mō te kōrero ngākau kino.

Ko te tepenga o tā mātou arotake ko te āheinga o te ture ki te whakapai ake i te urupare ki te hara ngākau kino. E mōhio ana mātou kei tua atu i te ture taihara te mahi e matea ana hei whakaheke i te hara ngākau kino, tae atu ki te honohono haporī, te mātauranga me ngā ratonga tautoko.

HE AHA TE REREKĒ O TE HARA NGĀKAU KINO I HARA KĒ ATU?

Kei tua i te pāpurenga matua ngā pānga o te hara ngākau kino. Ka ahu mai tēnei i te aro atu o te hara ngākau kino ki te tangata mō tōna tuakiritanga te take. Koinei ētahi o ngā momo pāmamae ka ahu mai i te hara ngākau kino:

- **Pāmamae ki te pāpurenga.** He auau te pānga atu o te pāmamae hinengaro taumaha rawa atu ki ngā pāpurenga i te mea kua heipūtia rātou mō tō rātou motuhake tonu. Ka puta pea i konā te anipā me te matakū mauroa.

- **Pāmamae ki te hāpori.** Nā te mea ka heipū te hara ngākau kino ki te tangata nā tōna tuakiri, ka tukuna te karere ki te katoa o ētahi hāpori kei a rātou taua tuakiri kāore rātou i te haumarū, kāore hoki rātou e hiahia ana ki Aotearoa Niu Tirenī. Ka pā atu te whakawehi, te paraheahea, te riri me te āwangawanga ki ēnei hāpori. Ka maunu pea rātou i te ao tūmatanui, ka rongorānei i te haumarū-kore i te whakaatu i tō rātou tuakiri, ahurea rānei, whakapono rānei.
- **Te pāmamae ki te pāpori.** Ka whakawehewehe pea te hara ngākau kino i ngā hāpori, ka whakararu i te noho tahi ā-pāpori, ka whakaheke i te whirinaki ki ngā hinonga tūmatanui me te pūnaha tāhū ture.

Mā te heipū i ngā pāpurenga nā tō rātou tuakiri te take, ka whakaheke ngā tāngata hara ngākau kino i ngā mātāpono taikākā e hāpaitia ana e te tokomaha o ngā tāngata o Aotearoa Niu Tireni, pērā i te manarite, te māhaki, te mana tangata hoki.

Nā konā ka pērā ki te huhua o whenua kē te aro atu a Aotearoa Niu Tirenī ki te hara ngākau kino, i ō ngā taihara āhua ōrite kāore i ākina mai e te kairiri.

Me whakatūpehupehu ka tika te pūnaha tāhū ture ki ngā tāngata hara mō te taihara ka ākina mai i te kairiri, me tuku ki te marea te karere mahea kāore rawa e whakaaetia ngā hara ngākau kino, me whakaheke te putanga hara ngākau kino ina taea ana, me whakatītina hoki i ngā haporī e pāngia ana ka āta arotia te kairiri ki a rātou. Ki a mātou he whāinga ēnei me whakaea e te ture hara ngākau kino.

TŌ MĀTOU MŌHIO KI TE HARA NGĀKAU KINO I AOTEAROA NIU TIRENI

He hukihuki ngā raraunga, heoi anō e whakaatu mai ana ngā pārongo kei a mātou ka puta mai te hara ngākau kino ki tēnei whenua.

I te tau 2019 i tīmata te hunga Pirihimana te mau nahanaha i ngā hara ngākau kino i pūrongoia. E ai ki ngā mauhanga:

- he 0.8 ōrau o ngā hara katoa kua pūrongotia he hara ngākau kino;
- kua piki hoki te pūrongotia o te hara ngākau kino i tōna 3,452 putanga i te tau 2021, ki te 5,918 i te tau 2025. Ka whakaatu pea tēnei i te pai ake o ngā tukanga pūrongo kaua ko te pikinga o ngā hara.

Ko ngā momo taihara he auau te kitea kua whakapaetia, kua pūrongotia hoki ko:

- te whakatīwheta me te whanonga whakawehi;
- te kaumingomingo tūmatanui;
- ngā patunga;
- te whakakino taonga hoki.

Ko te kairiri mō te momo ā-iwi, te mātāwaka rānei te take o te nuinga o ngā raru kua pūrongoia, whai atu ko te aronga hōkaka me te whakapono.

Kāore ngā mauhanga Pirihimana e hora i ngā kōrero katoa. Ka tautohu ngā uiui me te whakawhitiwhiti kōrero mō tēnei arotake he huhua ngā hara ngākau kino e kore e pūrongotia.

HE AHA NGĀ RARU I TAUTOHUA?

I kite mātou arā ētahi raru o te ture o tēnei wā.

- Kāore ngā kaiwhakawā e herea ana kia mahea te whakamōhio atu ki te iwi whānui (pērā mā ā rātou whakataunga whakawhiu) he hara ngākau kino tētahi taihara, ā, nā tērā he taumaha ake. Nā tēnā, e kore pea e riterite tonu te whakahorihori i ngā hara ngākau kino.
- Ina whakatau tētahi kōti i ahu mai tētahi taihara i te kairiri ki tētahi rōpū tangata, e kore te mauhanga o taua kitenga e whai pūnaha kia whakatapokotia ai. Ka whakatepe tēnei i te āheinga o ngā kōti, o Ngā Pirihimana o Aotearoa me Te Ara Poutama ki te mahi tika ki te tangata hara. Ka uaua ake hoki te aromatawai kua tika rānei te urupare o te pūnaha tāhū ture ki te hara ngākau kino.
- Kāore he tukanga mahea ki te whakaū e mārama ana ngā kotī i ākina pea tētahi hara e te kairiri ki tētahi rōpū tangata, ā, ka whai whakaarotia tērā i roto i ō rātou whakataunga. Nā tēnā pea e kore e oti pai te whakahorihori i ngā tāngata hara, ka mahue rānei ngā angitu ki te ārai i te hara haere tonu.

I whakatau mātou he raru nui ēnei. Heoi anō, kāore e matea ana he tauira ture rerekē rawa atu hei whakatika i te hara ngākau kino. Mahue kē mai ka taea te whakatika mā ngā panoni heipū ki te tauira whakatumatuma whakawhiu o tēnei wā.

KO TE TAKE KĀORE MĀTOU E TŪTOHU ANA I TE WHAKATURE TAIHARA HOU MŌ TE HARA NGĀKAU KINO

I whai whakaaro mātou me waihanga e Aotearoa, kāore rānei, ētahi taihara hou mō ngā putunga o tēnei wā e ākina ana e te kairiri— hei tauira, te patunga kua ākina e te kairiri.

Kua tū kē tēnei aronga ki ētahi whenua, ā, i tūtohua e Te Kōmihana Uiui a Te Whakaeke Kaiwhakatuma i ngā Whare Kōrana o Ōtautahi. Ko tētahi taunaki mō tēnei aronga ko te mahea o te āhukahuka me te whakapuaki i roto i te ture mō te āhuatanga motuhake o ngā hara ngākau kino hei taihara rerekē i ērā atu momo taihara.

I whakatau mātou ehara tēnei i te ara whaihua pai rawa atu hei whakatika i ngā raru i tautohua e mātou, hei whakapai ake hoki i te ara urupare ki ngā hara ngākau kino i te ao tūturu.

Ka puta ētahi painga i te waihanga taihara hou, tae ana ki te whakapai ake i te kapo me te whakahorihori i te hara ngākau kino ina ka whakapaetia, ka hāmenetia hoki te tangata hara mō tētahi hara ngākau kino te take.

Heoi anō, e ai ki ngā wheako i tāwāhi me te urupare i tae mai, e kore e riterite tonu te whakamahi taihara ngākau kino hou ki te ao tūturu. E tinga ana i ētahi wā ka hāmene ngā kaiwhi i ngā tangata kua hāmenetia kētia mō ngā taihara o tēnei wā (pērā ki te patunga, kaua ko te patunga mō te kairiri te take) nā te mea he māmā atu te hāpono i aua taihara, ā, e tinga ana ka whakaae ngā kaikaro ki aua whakapae. Ina kua hāmenetia tētahi tangata ki tētahi taihara hara ngākau kino, e ngākau kore pea ngā rūnanga hūri ki te whakahara, ahakoa ka taunakitia, nā te māharahara ki te hahani i te tangata hara. Ka kōpiri ēnei take i te āhei o ngā taihara hara ngākau kino ki te whakatika i ngā raru o te ture o nāianei i tautohua e mātou.

Mā te whakatū taihara mō te hara ngākau kino e waihanga raru hou hoki.

- **Ka whakaroa, ka whakawhīwhi hoki i ngā kēhi kei ngā kōti.** Me tuku taunakitanga ngā kaiwhiu i te āki kairiri ki tua i te rangirua noa i te kēhi hei whakatutuki i tētahi hāmene. Ka hiahiatia pea te hora taunakitanga atu anō, ā, ka whakaroatia pea te rere o ngā kēhi ki ngā kōti. Waihoki e tinga ana ka iti haere te whakaae o te kaikaro ki te mau tangetange, ā, ka maha haere ngā kēhi ka tino tohea.
- **Ka hua mai ētahi kēhi tē aro ki te kairiri hei ākinga.** Pērā i te whakamārama i runga, e kore pea e riterite tonu te hāmene a ngā kaiwhiu i te tangata ki ngā taihara hou mō te hara ngākau kino, ā, ina hāmenetia ka ngākau kore pea ngā rūnanga hūri ki te whakawhiu. Mahue kē mai ana kia hāmenetia, kia whakapaetia rānei te tangata hara ki tētahi taihara o nāiane, e kore rawa e whakaarotia tō rātou ākinga kairiri.
- **Ka whakapiki i te taumaha kei ngā pāpurenga.** Mēnā kua hāmenetia te kaikaro ki te hara ngākau kino, e tinga ana me tuku taunakitanga e te pāpurenga mō te ākinga kairiri kua whakapaetia ki tētahi kēhi kōti. Ka taumaha, ka pāmamae anō pea te pāpurenga.
- **Ka heke te pīngore me te whakakaha pūmau.** Ko te tikanga, ka kōpiritia ngā taihara mō te hara ngākau kino ki ētahi momo taihara motuhake me ētahi momo āhuetanga motuhake ka tiakina. Kei tua ētahi atu momo taihara e ākina ana e te kairiri i te rohenga o aua taihara ka rerekē te arotia. Ka hiahiatia pea ētahi panoni ki te ture hei urupare ki ngā momo hara ngākau kino hou.
- **Ka whakaiti i te arorau o te ture taihara.** Ka kaha ake te aro atu ki te ākinga kairiri i ētahi atu āhuetanga whakatumatuma e whakaarotia ai i te wā whakawhiu noa (hei tauira, inarā he paraheahea te pāpurenga). Ko ētahi atu āhuetanga he hiranga pērā i te ākinga kairiri, he hiranga ake rānei, nā te āhua o te kēhi.

I whakatau mātou he pai ake te aro ki te whakakaha i te tauira o tēnei wā mō te whakatumatuma whakawhiu mā ētahi panoni heipū.

TE WHAKAKAHA I TE TURE O TĒNEI WĀ: Ō MĀTOU TŪTOHU

E whakaaro nei mātou ko te tauira ture o tēnei wā— arā, ko te tauira whakatumatuma whakawhiu — koirā ko te aronga tika. Heoi anō, me panoni ka tika ētahi wāhanga kia whakaū ai e riterite tonu te tautohu, te kapo ā-mauhanga, te aro hoki i te hara ngākau kino ki te pūnaha tāhū ture. Ka āwhina hoki ēnei panoni i ngā Pirihimana me Te Ara Poutama kia tika te mahi i te taha o ngā kaihara o te hara ngākau kino me te tautoko i te kāwanatanga ki te aro atu ki te hara ngākau kino.

Te waihanga haki kōti mō te taihara e ākina ana e te kairiri

E tūtohu ana mātou kia waihangatia he haki hara ngākau kino i roto i te pūnaha mauhanga kōti. Ka whakaara tēnei i ngā kaiwhakawā kua ākina pea tētahi taihara e te kairiri. Hei te wā whakawhiu, ka whakatau te kaiwhakawā i ākina rānei te hara e te kairiri mā ngā taunakitanga kua horahia, ā, ina i pērā, ka herea kia tā te mauhanga ōkawa mō tērā.

Mā tēnei mauhanga ōkawa, hei ngā kēhi āmua ake kei reira taua kaihara tonu, kua whai māranga ngā kōti kua hara kē taua tangata mō te kairiri te take. Ka whakaaweawe pea tēnei i te tukunga rānei o te kaihara mā te utu here, ka pēhea te whakawhiu rānei i a ia. I tūtohu hoki mātou me tuku tēnei mauhanga kōti ki ngā Pirihimana me Te Ara Poutama. Ka āwhina tēnei i ngā tari ki te

tautohu i ngā whanonga e auau nei te puta, kia tika hoki te urupare ki te whakaheke tūraru o te haere tonu o te hara ngākau kino e ākina ana e te kairiri. Hei tauira, ka whakatau pea ngā Pirihimana ki te hāmene i tētahi tangata mēnā ka hara anō ia, kaua hei whakatūpato i a ia. Ka tuku atu pea Te Ara Poutama i te tautoko whakamātūtūtanga e tika ana ki tētahi kaihara, ā, ka whai ara hoki ki te tiaki i ngā kaimahi me ētahi atu mauhere ka heipūtia pea e te kaihara.

Ka whakapaitia ngā raraunga ā-motu e te haki kōti, e āhei ai te tātari i te urupare o te pūnaha tāhū ture ki te hara ngākau kino. Mā tēnei ka tautokona te mahi whakatau a te kāwanatanga, me te whirinaki atu o te iwi whānui ki te pūnaha ture tika. E tūtohu nei mātou me whakaputa ēnei raraunga e te Minita o Te Tāhū o te Ture, ā, me whakaputa e ngā Pirihimana te raraunga e kohia ana mō ngā hara ngākau kino kua pūrongotia.

Herea ngā kaiwhakawā kia āta aro atu ki te kairiri i roto i ngā whakataunga whakawhiu

E tūtohu nei mātou me here ngā kaiwhakawā e whakapuaki ana i ō rātou whakataunga whakawhiu mēnā i kitea te kairiri hei āhuatanga āki.

Mā tēnei e whakamanawa ai ngā pāpurenga me ngā haporī e pāngia ana ka āhukahukatia te pāmamae kua pā atu ki a rātou. He mea whakaatu hoki tēnei ki te pāpori e kore rawa e whakaaetia te hara ngākau kino, ā, ka tautoko i te whakawhirinaki o te iwi whānui ki te pūnaha tāhū ture.

Te whakamahea me te whakakaha i te āhuatanga whakatumatuma kairiri

E tūtohu hoki nei mātou i ētahi panoni ki ngā kupu o te āhuatanga whakatumatuma kairiri o tēnei wā hei whakamahea i ōna hua.

E tautohu nei mātou me whakakore te herenga me pono te kaihara kei te pāpurenga he āhuatanga e tiakina ana. Mā tēnei e whakaū ai ka hāngai atu te āhuatanga whakatumatuma, hei tauira, ina e heipūtia ana te pāpurenga nā tōna tū tata, heoi anō kaua ko tōna whaiuru, ki te rōpū e heipūtia ana (pērā i tētahi tākuta e whakarato ana i te tiakitanga iawhiti), he kaitirotiro harakore noa rānei. Me kite tonu te ākinga o te hara e te kairiri ki tētahi rōpū tangata, he āhuatanga whānui pūmau tō rātou.

Ka tūtohu hoki mātou me tāpiri te 'ira' ki te rārangi o ngā āhuatanga e tiakina ana kei te āhuatanga whakatumatuma. Mā tēnei e whakaū ai ka mahea te aro atu o te ture ki te hara ka ākina e te kairiri ki te wahine hei hara ngākau kino.

Tautokona ngā panoni ki te ture mā te aratohu me te whakangungu

E tūtohu nei mātou me whai aratohu, whakangungu hoki ngā āpiha pirihimana me ngā kaiwhakawhiu kia whakaū ai ka whai mōhio rātou ki ngā panoni ki te ture ka ahu mai i tā mātou arotake.

Me whai whakaaro hoki ki te whakawhanake i te aratohu me te whakangungu mō ngā kaiwhakawā e pā ana ki ngā panoni ki te ture.

Ka ahatia ināianei

He hinonga Karauna motuhake mātou. Ko te wāhanga ki a mātou ko te arotake i te ture o Aotearoa Niu Tirenī, me te tūtohu atu ki te Kāwanatanga me pēhea te whakapai ake. Kāore i a Te Aka Matua te mana panoni ture, waihangā kaupapa here rānei.

Ko ō mātou tūtohunga, me ōna pūtake kua horahia āmikitia ki te pūrongo mutunga ki te Kāwanatanga. Ka whai whakaarotia e te Kāwanatanga ā mātou tohutohu, ā, ka whakataungia kia whakatinana i ō mātou tūtohunga, kāore rānei.

Address: Level 9, Solnet House, 70 The Terrace, Wellington 6011

Postal: PO Box 2590, Wellington 6140

Telephone: 0800 832 526

Email: com@lawcom.govt.nz
